

Egy svájci patológus Napóleon halálának okáról

Medscape, 23. Dezember 2021

Kulcsszavak: orvostörténet, patológia, Napóleon

Forrás Internet-helye: https://deutsch.medscape.com/artikelansicht/4910035#vp_3

Bonaparte Napóleon kétszáz éve, 1821. december 21-én halt meg. A halottszemlét végző orvosok megállapítása szerint gyomorrákban hal meg. Egy svájci patológus több neves kollegájával együtt most új szempontok szerint értékelte a diagnózist és megerősítette azt, amit többedmagával tanulmány formájában is közzétett.

Alessandro Lugli svájci patológust (Institut für Pathologie der Universität Bern) gyermekkorától foglalkoztatta a napóleoni legendárium. A múlt század hetvenes éveiben még ólomkatonákkal játszott, majd kapott a szüleitől egy Napóleon-szettet és a korról szóló gyermekkönyveket. Napóleon-könyvtára most már több mint ezer kötetet tartalmaz.

A korabeli hivatalos halottszemle ellenére sokáig tartotta magát a tévhit, hogy Napóleonot megmérgezték. Egy 1961-ben a *Nature* magazinban megjelent cikk szerint Napóleon egyik hajtincse magas arzénkoncentrációt tartalmazott. 2008-ban azonban egy olasz orvoscsoport Napóleon gyermekkori hajszálaiban, de felesége, Joséphine és fia, II. Napóleon hajszálaiban is kimutatta az arzént. Feltételezésük szerint az emlékként őrzött hajtincseket régebben arzénnel tartósították, amire ma már formalint alkalmaznak.

Lugli feleségétől származott az ötlet, hogy a különböző időszakokból származó nadrágok derékbősege alapján számítsák ki a test-tömeg-indexet. Az eljárás érdekében a francia múzeumok engedélyezték Napóleon *Fontainebleau*-ban és *Malmaison*-ban őrzött nadrágjainak megmérését. Bonaparte tábornok testsúlya virágkorában 68 kg, magassága 1,68 cm lehetett. Később ösztövérebb lett, a száműzetés idején a 91 kilót is elérte. Élete végén azonban hat hónap alatt 10-14 kilót fogyott. A súlycsökkenés összecseng az eredetileg megállapított halálokkal: gyomorrák.

Napóleon boncolására a halálát követő napon került sor 17 személy, közöttük nyolc orvos, hét angol orvos és Napóleon háziorvosa, *Francesco Antommarchi* részvételével. Antommarchi nem volt jó orvos, de jó anatómus volt. Egy francia és egy angol kórbonctani jelentés készült, amelyek nem mindenben egyeztek ugyan meg, a halál oka, a gyomorrák tekintetében azonban egyetértettek. A tüneteket Napóleon komornyikjának emlékiratai is megerősítik: hányás, súlycsökkenés, erőtlenység, nehéz nyelés – miáltal gyakran csak folyadékot tudott magához venni. Az Egészségügyi Világszervezet 2019-es klasszifikációja a gyomor-bél traktus daganatainál ezeket a tüneteket is felsorolja.

[*Napóleon kórtörténetéről lásd részletesebben: A prominens beteg, 2020. 18. sz.;* <http://historiamozaik.blogspot.com/2012/10/napoleon-kortortenete.html>]